

olika. Hr v. B. anför, att Forstinstituts-eleverna äro »gymnasister». Jag kallar deras bildning skolbildning. – En dertill kommande fackbildning kan vara vetenskaplig eller icke. Den är det icke, om den omfattar blott några lösplockade vetenskapens resultat med anvisning till deras praktiska användande.

Herr Oberforstrådes egen vetenskapliga bildning framträder nog tvetydig. Han säger mig vara universitetslärare i »Statsrätt». Det kan vara okunnighet om förhållandet; men det följande gör det troligt, att Oberforstrådet icke förstår att skilja mellan Statsrätt och filosofisk Statslära, ehuru också icke det senare skulle passa för tillfället. Men då han gör »nationalekonomi» till en ingredierande del i »Statsrätten», bevisar han klarligen, att han rättast må hålla sig till sin läst. Hans utan all bevisning anförda votum angående mina nationalekonomiska insigter och åsigter, har i sig ingen vigt och blir genom hans röjda brist på vetenskapligt vetande än betydelselösare.

I öfrigt må Hr von Berg betänka, att då han hitkallas och tillfrågas om skogsskötseln samt för sina goda råd väl betalas, han derigenom icke förvärfvat sig någon rättighet att nedtysta oss Finnar angående våra egna angelägenheter. Och må det vara honom sagdt, att hans uppträdande just icke vittnar derom, att Forstvetenskapen skulle höra till de bildande.

Allmänheten skall förstå uppskatta det nit för Finlands välfärd, som röjer sig i Herr von Bergs och hans konsorts uppträdande. Just deras språk talar den äkta sjelfuppoffringen. Äfven Herr von Berg hyser nemligen »ett varmt intresse för Finland». Hör det, salig von Schmierbauch!

J. V. S.

30

6 SVENSKA SPRÅKETS FRAMTID I FINLAND.

Litteraturblad n:o 2, februari 1859

Det kan visserligen synas mången ett hårdt tal, att sammanställa båda i det följande antydda eventualiteter. Man behöfver dock för dess förklaring endast se med öppna ögon. Och det är bättre att gå framtiden till möte med insigt i, hvad den bär i sitt sköte, än att invagga sig i behagliga drömmar om dess rosenfärgade skick.

Herr Metropolitanus, det nya bladets, Papperslyktans redaktör, har i ett bref till sin väninna Rustika egnat sin lekande penna åt ett så allvarligt ämne som Svenska språkets framtid i Finland. Han tager sig anledning dertill af ett Professor Törnegréns, i ingressen till dennes föreläsningar öfver Svenska litteraturen, afgifna yttrande i frågan. Professor T. lärar nemligen med någon poetisk färgläggning talat om den tid, då Svenska litteraturen skall i Finland läsas med grammatik och lexikon i hand. Det betyder visst icke mycket, hvad den ena eller andra individen, äfven den insigtfullaste och snillrikaste, tänker om framtiden. Vi anse också professor T:s skildring deraf endast för ett

50

annons af en Tysk Forstvetenskapsman ligger framför oss, må den anföras som ytterligare attestat.

Ein junger Forstman welcher zugleich auch jagdkundig ist, sucht unter zu Grundlegung sehr guter Zeugnisse eine passende Stelle. Derselbe hat wissenschaftliche Bildung genossen [die Akademie Höhenheim absolvirt] das Königl. Preussische Revierförster Examen mit gutem Erfolg bestanden und seit sechs Jahren bey einer Herrschaft als Forstgehülfe gedient.

uttryck af öfvertygelsen, att arbetet för en medveten Finsk nationalitet verkligen tillhör de sträfvanden, som hafva en framtid för sig. Professorns sätt att måla denna framtid uttrycker väl en viss horreur för dess annalkande. Men sådant är naturligt nog. Historiens makt är öfverhufvud nedtryckande för individuella känslor och sympatier; det gifves blott ett sätt att i förhållande till densamma bevara öfvertygelsens och handlingens frihet, och detta är, att beslutsamt ställa sig i dess tjänst.

På Tit. Metropolitanus hafva de förskräckande orden icke förfelat sin inverkan. Han fruktar ett ögonblick för sina »barnbarns» mörka öde. Men han har sökt tröst – och funnit den.

För det första erinrar han sig, att det är endast ett påfund af de Tyska filosoferna (hvilka? nämnes icke), att »en nation måste hafva *ett* språk». Denna hågkomst stämmer honom till sådan mildhet, att han skänker dem, hvilka »skrifva om finsk nationalitet och Finska språkets framtid» – sin förlåtelse. Ty de stackarena känna verlden blott ur de »Tyska filosofernas böcker».

Sjelf har han deremot sett sig vida omkring och upptäckt, att t. ex. i Schweiz »tyskan, franskan och italienskan trifvas godt tillsammans hos samma folk». Detta oerhörda historiska faktum hafva de påpekade skriblererna icke haft minsta aning om – troligen icke heller professor Törnegrén. För Herr Metropolitanus utgör detsamma ett fast hoppets ankare. All hans farhåga för barnbarnen är nu åter försvunnen; och vi betvifla icke, att han icke lyckats göra äfven väninnan Rustika trygg för deras framtid. Till så hugneliga utsigter önska vi de unga tu af uppriktigaste hjerta all lycka; och vår afsigt är sannerligen icke den att i det följande störa densamma.

Men Herr Metropolitanus måste förlåta oss, om vi anmärka, att frågan om Svenskans framtid i Finland verkligen kommit till tals än tidigare än Papperslyktan, ehuru den kanske icke förut blifvit med samma sakkännedom och djupsinnighet behandlad, som i sagde blad. Tillochmed det för den bildade allmänheten i Finland nya faktum, att i Schweiz talas tre skilda språk,¹ är dock icke så nytt, att det aldrig skulle blifvit här i landet påpekadt. Samma *Q.*, hvilken Papperslyktan så snillrikt framhållit till pöbelns begrinande, har häri tagit försteget framför det värda bladet. För vår del anse vi *Q.* derigenom icke hafva ökat sin förtjenst såsom en af landets mest utmärkta litterära förmågor. Hans allvar, hans frisinnet, hans skarpsinne och hans skriftställare-talang akta vi för vår del högt. Men såsom vi tro, att han i någon mon misstagit sig om, hvad en tidning i detta land kan vara, kunna vi icke heller tillräkna honom sagde försteg framför Hr Metropolitanus till synnerlig förtjenst. Det hade händt Hr *Q.*, att han likasom Metropolitanus kommit att se Schweiz, och liksom M. ansåg han sig der hafva gjort en helt ny upptäckt, hittat på de tre språken. Han försummade icke att i ett af sina öfverhufvud väl tänkta, alltid väl skrifna bref, bringa denna upptäckt till den Finska allmänhetens kännedom – vi tro, med föga framgång. Ty ehuru nära Finland står samma lycka, att ega fyra språk,² synes utsigten dertill icke hafva väckt serdeles varma sympatier; och det är kanske med afseende härpå, Hr Metropolitanus finner äfven Svenskans framtid i landet vara med alltför liten värme omhuldad.

Vi tro oss icke vara just illa underrättade, om vi taga för afgjort, att en och annan Finne sett detta underbara Schweiz redan förrän Herrar

¹ Noga taget fyra; ehuru Hr M. i förteckningen bortglömt Romaniskan.

² Finskan, Svenskan, Lappskan eger det redan.

Q. och *Metropolitanus*. Det kunde väl tillräknas deras slöhet, att de der icke upptäckt de tre språken. Men det kunde också hända, att de kände språkförhållandena både i Schweiz och i åtskilliga andra länder, förrän de sågo Alperna, och att de i detta vetande icke ansågo sig stå så oändligen långt framom sina landsmän, icke ens framom dem, som skrifvit »om Finsk nationalitet och Finska språkets framtid».

10 Ty för att inskörda sagde vetande, behöfves det sannerligen icke, att hafva stått på Rigi's spets, vid Staubbach eller vid stranden af Genfer-sjön. Herr Metropolitanus torde få svårt att nämna någon Nyeuropeisk *stat*, som icke är en sammanfattning af skilda nationaliteter. De skandinaviska rikena äro i detta hänseende verkligen de renhårigaste. Men i öfrigt träffar man: t. ex. i Preussen tyskar och slaver (tidigare Wender, Preussare m. m.), i Österrike tyskar, slaver, ungrare, italienare, i England engelsmän (tidigare britter, sachser, norrmaner) och gæler, skottska och irländska, o. s. v. Sådant kan numera icke anses ligga utom hvarje bildad människas kunskapsområde. Kunskapen derom hörer till skolstudierna. Det är redan längesen, man velat finna en naturlag deri, att civilisationen förutsätter en
20 blandning af skilda nationaliteter. Redan Greklands civilisation härledes från utländska invandringar och kolonier.

Men ända till dess Hr Metropolitanus, stödd på sina Schweitziska forskningar, upplyst Rustika om motsatsen, har det verkligen varit en hemlighet, att »*en nation*» skulle egt flera, än »*ett språk*». Man har till och med om folket i Schweiz., d. ä. om folket i denna Förbundsstat eller detta Statsförbund, som kallas Schweitziska republiken, trott, att det skulle tillhöra tre skilda nationaliteter. Vi våga icke afgöra, huruvida Hr Metropolitanus förmått rubba denna enfaldiga tro – hos Rustika; men ingen annan, än hon, lärer väl ställa hans vittnesbörd utöfver historiens.

30 Också lärer ingen annan än Rustika komma att söka nutidens nationalitetssträfvanden i de »Tyska filosofernas böcker». På dessa sträfvandens fana står öfverallt: »*en nation – ett språk*», och historien har outplånligen inregistrerat desamma såsom för den nyare tiden utmärkande. Hr Metropolitanus kan icke vara osäker om, i hvilket läger han finner medhåll för den lära, att flere språk »kunna trifvas godt tillsamman hos samma folk». Hela den mäktiga Österrikiska pressen bland andra ger honom ett fast ryggstöd. Också mångannorstädes ses det utan tvifvel gerna, att »folk af skilda stammar och språk»
40 må »känna sig utgöra samma nation». Men ingenstädes i verlden tror man sistnämnda enhetskänsla verkligen finnas, förrän de skilda språken sammanflutit i ett gemensamt språk, bevittnande att äfven nationalkänslan blifvit en.

En helt annan sak är det, att folk tillhörande skilda nationaliteter finnas förenade i och verkligen känna sig tillhöra samma stat; ehuru äfven sådant öfverallt i verlden haft sina svårigheter – äfven i Schweiz. Vi böra icke glömma, att också Hr M., förunderligen öfverensstämmande med de blott af honom kända och åberopade Tyska filosoferna, erkänner, att det varit bättre för Finland, ja till och med för Schweiz, om i dessa länder talats och skrifvits endast ett språk. Detta erkännande har också sina goda skäl; ty ingen vet t. ex. ännu af en Schweitzisk
50 nationalitet, icke heller af en Schweitzisk nationallitteratur. Visst är fransmannen i Schweiz en annan, än den i Gascogne eller Normandie; den schweitziska tysken har sina egendomligheter i sed och språk, som skilja honom från Båyraren och Sachsaren; men ingen har någonsin räknat dessa olikheter för kännetecken på skilda nationaliteter. Rous-

seau anses för en lika genuin Fransman, som Haller, Johannes von Müller o. s. v. för äkta Tyskar. Men Schweitziska Edsförbundet, detta temligen löst sammanhållna statsförbund, har haft och har den stora fördelen, att de skilda nationaliteterna äro fördelade på flera skilda suveräna kantonen, hvilka med hvarandra hafva jemnt så mycket (t. o. m. något mindre) gemensamt, som deras gemensama fördel fordrar. Förhållandet är detsamma, som om Finland vore deladt i t. ex. 18 Finska, 2 Svenska, 1 Lappska stat, hvar och en med egen styrelse, egna lagar, egna finanser o. s. v., men dertill hade en gemensam förbundsstyrelse och en gemensam förbundskassa, hufvudsakligen för gemensamt försvar. Men detta är allt känd sak, ehuru Hrr *Q. & M.* icke synas tilltro sina landsmän ett så oerhördt vetande.

Schweitziska förbundet har under påtryckning af sina Tyska och Franska grannar småningom slutit sig tillsamman. Gynnadt af den Schweitziska naturen har det äfven under en tid af sin tillvaro manligt stått emot denna påtryckning. Men det är redan länge, det har att tacka grannarnes ömsesidiga afundsjuka för sin sjelfständighet, hvilken dock vid sina tillfällen varit i händerna på Franska t. o. m. Ryska härar. Numera är förbundet förklaradt för neutralt i alla Europas strider. Det har sin förbundshär, hvilken likväl icke lossat några skarpa skott oftare, än då den varit delad i tvenne skilda läger. Emellertid hafva de gemensama ödena, en gemensam historie och fördelen af friare författningar, än grannstaternas, hjälpligen hopkittat de olika nationaliteterna, utan att olikheten i märkbar mon gifvit med sig.

Om fördelarne eller olägenheterna af en sådan nationel tillvaro hafva vi här icke att tala. Finland står i sina gifna förhållanden och måste taga dem sådana de äro. Finska nationaliteten har icke varit och är icke lika berättigad med den Svenska. Det är med nog långsamma steg den förmår hjälpa sig ur sin undertryckta ställning. Till likberättigandet kan det ännu vara en lång väg. Glädjande är det emellertid att finna, med hvilken tvärsäkerhet professor Törnegren och Hr Metropolitanus motse denna glada framtid. Får man antaga, att det sker med en viss motsträfvighet, så har man valet mellan att anse denna antingen för öfverdrifvande faran eller för klarsynt. Ty båda delarne kunna inträffa. Vi vilja för sakens skuld antaga det senare. En så fast öfvertygelse om Finska språkets framtid, som den Hr Metropolitanus uttalar, hafva vi ännu aldrig sett yttras. Finska språkets och nationalitetens varmaste vänner hafva icke vågat anse framtiden så säker. Det har kanske sin orsak deri, att människan alltid med oro ser utgången af, hvad hon lifligt önskar. »Finskan skall gå framåt med allt raskare och djerfvare steg, den skall efterhand intaga sin tillbörliga plats vid läroverken, vid domstolarne, vid administrationen, den skall blifva den herrskande inom litteraturen i landet – derpå får man icke tvifla, och allt detta kan icke någon dödlig makt mera förhindra». Så lyda Papperslyktans vackra och manliga ord. De, som skrifvit om Finska språkets framtid, böra med glädje anteckna dem.

Hr M. vet, att dessa sistnämnde aldrig fört någon klagan deröfver, att en Svensk befolkning intager en del af landet. Det är icke den, som nedhållit Finska språket. Hr M. har sjelf uppräknat den Finska befolkningens önskningsmål. Deras uppfyllande gör icke minsta intrång på den Svenska befolkningens nationalitet. Det kräfver endast, att de bildade i landet komma till förmåga att verkligen vara, hvad de utgifva sig för, de bildade af *Finska* folket. Pluraliteten af hithörande samhällsklasser räknar Finskt ursprung, är åtminstone född och uppfosttrad bland den Finska befolkningen. Få äro jemförelsevis de,

som härstamma från den Svenska, eller som lärt sig anse sig särskildt tillhöra den Svenska stammen. Endast dennas, den bildade klassens språk gäller frågan. Den fåtaliga egentliga Svenska befolkningens framtidsspråk är för densamma temligen likgiltigt.

När nu enligt Hr Metropolitani åsigt, administrationen, lagskipningen, undervisningen för 9/10 af Finlands befolkning skall blifva Finsk, när dertill Finskan skall blifva den herrskande i landets litteratur, så synes det vara en afgjord sak, hvilket språk som skall blifva de bildades. Ty det är klart nog, att samma språk, på hvilket de bildade mottaga sin undervisning, hvilket de hafva att använda i litteraturen och i alla sina medborgerliga värf, äfven skall blifva familjens och uppfostrans och det allmänna samtalspråket. Antaget att dessa förhållanden inträda, kan det endast blifva fråga om, hvilken ställning Svenska språket skall intaga jemte öfriga fremmande språk. Det måste för det första kännas af dem, som egna sig åt administrationen, lagskipningen, undervisningen och kyrkans tjänst bland den Svenska befolkningen. Kunskap deri blir också nödvändig för dem, som vilja lära känna Finlands historia, lagar, institutioner, litteratur, dess kultur öfverhufvud ur källorna. Redan härigenom skulle Svenskan träda ur kretsen af öfriga fremmande språk. Utan tvifvel skall också Sveriges litteratur för all framtid bibehålla ett härfpå hvilande framstående värde för de bildade i Finland. Svenskan skulle således alltid komma att utgöra ett hufvudsakligt föremål för studium i de Finska skolorna, och företrädesvis kunskapen deri komma att tillhöra den vetenskapliga bildningen i Finland. Men för den allmänna litterära bildningen komme den icke att utgöra nödvändigt vilkor. I ett hänseende har nemligen Svenskan redan förlorat något af sin betydelse för allmänna bildningen i landet. Svenska litteraturen har inom en vidsträckt krets upphört att utgöra den förmedlande länken för kunskapen om södra och vestra Europas kultur. Man känner nu i Finland fremmande språk vida mer, än för femtie år tillbaka, och förhållandena äro egnade att allt mera utvidga denna språkkunskap. När en Finsk litteratur tillkomme, skulle ifrågavarande förmedlarekall naturligtvis än mera bortfalla.

Men vi äro icke der! Det är uppenbart, att ett nytt språk, det Ryska, dagligen allt mera inkräktar på Svenskans område – på Finskans framtidsområde.

Detta sker förnämligast på tvenne vägar: genom undervisningen i läroanstalterne och genom handelsrelationerna. En tredje väg är kolonisationen från Ryssland, hvilken dock ännu inskränker sig inom den mindre handelsklassen i södra och östra Finlands städer; en fjerde är den Ryska garnisonens i Finland inverkan, hvilken utgör en medverkande orsak till Ryska språkkunskapens utbredande bland handelsståndet.

Med undantag af de få bland Finska allmogen – och man träffar sådane individer kanske icke en mot tie Svenska bönder, som förstå och tala något Ryska – , hvilka genom beröring med Ryska inqvarteringen lärt sig de hvardagligaste Ryska fraser, har Ryskan gjort framsteg i de klasser, hvilkas språk företrädesvis, om icke uteslutande varit Svenskan.

På högre Elementarskolornas två öfra klasser läses Ryska 4 timmar i veckan af 30. Svensk grammatik läses 2 timmar på lägsta klassen; på de öfriga klasserna lika många timmar skriföfningar; Finska 8 timmar af 90 på tre klasser. På gymnasiernas tvenne lägre klasser läses Ryska 2 timmar af 30 lästimmar, men 6 af de elever, hvilka icke läsa Grekiska;

på högsta klassen läses Ryska 6 timmar af s. k. filologer, jurister och blifvande administrativa tjänstemän. I Svenska språket skriföfningar utom de vanliga lästimmarne. Finska läses 2 timmar på alla klasser och af alla elever. I de s. k. Gymnasierna för civil tjänstemannabildning läses Ryska på första klassen 6, på andra och tredje klassen 4 timmar af 30; Svenska och Finska som på de egentliga gymnasierna. Här skola också tal- och skriföfningar i Finskan anställas, hvilka äfven höra till kursen i Ryskan öfverallt, der på detta språkstudium användas 4 å 6 timmar.

Man kan icke säga, att denna läsning, öfverhufvud 4 timmar i veckan under fem års tid, trädt i stället för någon undervisning hvarken i Svenska eller Finska språken. Finskan har senare än Ryskan fått en plats bland undervisningsämnen. Men om Ryskans läsande, talande och skrifvande skall anses hafva något ändamål, är det väl nyttans, dess användande nemligen af blifvande tjänstemän i ett eller annat fall, i hvilket Svenskan förut blifvit använd. Att redan i åtskilliga fall så sker, är känt.

Handeln på Ryssland har å andra sidan gjort kännedom af Ryska språket behöflig. Denna handel var fordom okänd, hvaremot handeln på Stockholm var den för Finland hufvudsakligaste; och man kan med skäl anse, att den förra trädt i stället för den senare. I minuthandeln är numera någon färdighet i Ryskan i de flesta af södra Finlands städer en väsentlig fordran på försäljarene; medan likaså så väl Svensk som Finne ofta måste känna några ord Ryska för att kunna köpa i de talrika Ryska handelsbodarne, i hvilka, der allmogen är Finsk, det åter för försäljaren är viktigare att känna Finska, än Svenska.

Det kan tilläggas, att vid Finska militären kommandot är Ryskt, och att hvarje officer talar och skrifver Ryska språket.

På alla dessa håll har Ryskan trädt i stället för Svenskan. Vi hafva sålunda i Finland fyra språk likasom »i Schweiz» – såsom Hr Metropolitanus torde finna.

Men det finnes en viss olikhet i de båda ländernas språkförhållanden, som han icke vidare talat om. I hvarje kanton i Schweiz är folkspråket äfven undervisningens, lagskipningens och administrationens. I Finland är förhållandet icke så lyckligt.

När såsom här de bildade i landet hafva ett språk, massan af folket ett annat, eger bildningens språk ingen makt att bibehålla sig. Det kunde vara ett dunkelt tal – för de obegripliga – att säga: det har icke något stöd af nationalandan. Det gör kanske förhållandet klarare, om vi säga; det är för folket fullkomligt likgiltigt, om detta språk är Svenska eller Mesopotamiska. Undervisas i skolorna, skipas lag och rätt på ett språk, som folket icke förstår, så har det icke ens medvetande derom, när det ena språket träder i stället för det andra. Med deklamationer om det enas eller andras företråde, förändras i detta förhållande ingenting. Svenskan såsom bildningens språk i Finland har haft sitt stöd i Svenska öfverväldet. Det är nu detta stöd beröfvadt; och vanans makt utgör ett alltför svagt värn mot dess utträngande.

Herr Metropolitanus hade mera skäl, att taga lärör af Finlands egna erfarenheter, än att åberopa ett så falskt exempel som Schweiz. I »gamla Finland» var Svenska språket allt detsamma, som det nu är i storfurstendömet. Det ansågs gagneligt, att ställa den från Finland lösryckta delen i samma språkförhållanden som Östersjöprovinserna. Tyskan gjordes till undervisningsspråk – och inom mindre tid än ett halft sekel hade den intagit Svenskans plats – icke blott i undervisning-

en, lagskipningen och administrationen, utan äfven såsom de bildades samtalsspråk. Denna förändring väntade icke ens på barnbarnen. »Förrän man kan ur historien framvisa åt mig ett folk, som skulle ha alldeles bortglömt ett språk, som ännu är vid lif, och som hos detsamma så länge innehaft den ställning, som svenskan hos oss, så kan jag icke tro, att svenskan någonsin för den högre bildningen i Finland skall bli ett fremmande språk» – utropar Hr Metropolitanus.

10 Sådane utrop är eljest nog fåvitska. Det är ogörligt, att åt Hr Metropolitanus i historien uppsöka tvenne fullkomligt lika förhållanden. Historien är dessutom så full af otroligheter, att Metropolitaner i all verdens tid skulle funnit sina förhoppningar bedragna och sina tvifvel häfna – om de blott fått lefva.

Hr Metropolitanus har äfven eljest några exklamationer, som synas oss föga historiska. Sedan han anført det obestridliga faktum, att här i Finland bo Svenskar och Finnar, utropar han: »Seklerlånga gemensamma öden ha dock gjort dem till ett folk». Det är visst sannt, att på några orter isynnerhet i Nyland Svenskar och Finnar bo blandade och äfven, ehuru sparsamt nog, äro genom släktskapsförbindelser närmade till hvarandra, stundom ömsesides tala båda språken. Men om t. ex. 20 Åländska öarne företoge sig att segla af till Svenska kusten, är det säkert, att deras invånare icke alls skulle sakna Finnarne. Samma är förhållandet med den rent Svenska befolkningen öfverhufvud, både vid Finska viken och Bottenhafvet. Troligt är, att Finnarne skulle sakna de goda landstyckena. Men en stor del af dem skulle för första gången höra talas om sagde sina Svenska bröder vid underrättelsen om deras afresa. Sådän är historien i sin nakenhet, frigjord från exklamationerna. Land och haf och det politiska bandet förenar båda stammarna – det är allt.

30 Att inlåta sig i gissningar om denna Svenska befolknings framtid, är nog dåraktigt, der Finnarnes egen ännu är så dunkel. Historien är full af exempel derpå, att de få blifvit assimilerade af de många, men vittnar också, att nationaliteter och språk ihärdigt bibehållit sig under de mest ogynnsamma förhållanden. Det säkra är, att den Svenska befolkningen på länge icke förmått inkräkta på den Finskas område. Ett och annat exempel finnes på motsatsen. Likaså är det afgjordt, att den Svenskas antal tidigare skall komma till en siffra, vid hvilken det blir stationärt. De trakter, den innehar, äro redan starkt uppodlade, medan den Finska andelen af landet åt odlingen erbjuder ofantliga vildmarker. Och små spridda utflyttningar skola troligen icke förmå försvenska 40 Finnarne eller ens bibehålla sig sjelfva öförfinska till språk och seder. Enstaka exempel bekräfta det. Högre bildning hos Finnarne skall i framtiden ställa dem häri än fördelaktigare.

J. V. S.

7 STUDENTBYGNADEN, I HELSINGFORS.

Litteraturblad n:o 2, februari 1859

50 Vi skulle längesedan i bladets spalter omnämnt och förordat detta nyttiga företag, om icke landets så frikostigt bevisade deltagande för detsamma gjort allt förordande öfverflödigt. Vål kunde vi förutse, att olika meningar skulle söka göra sig gällande angående dess utförande, och vår mening har icke varit den, att likgiltigt åhöra, hvad derom skulle anföras. Men vi trodde tidpunkten för en diskussion härom ännu